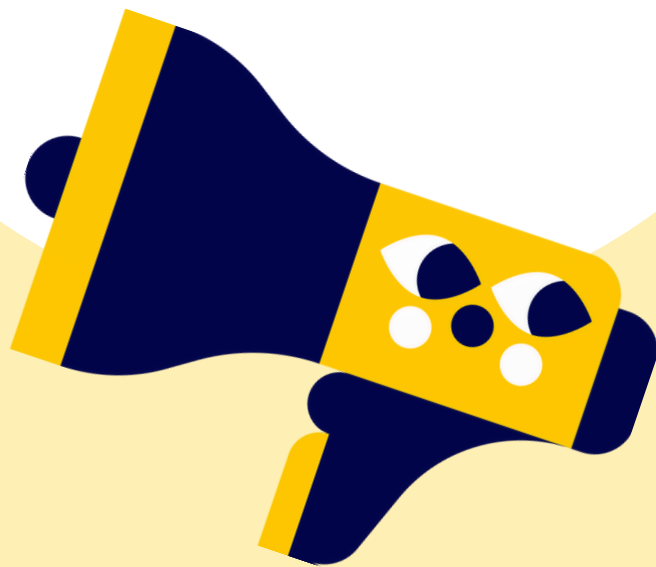

**opinie
dossier**
**DIGITALE
NALATENSCHAP**

**Lesvoorbereiding
voor leerkrachten**

Lesvoorbereiding

Deel 1

Duur

5 minuten

Aanpak

Introduceren van de les en het thema Digitale nalatenschap – Klassikaal

Je vertelt dat we vandaag aan de slag gaan met het thema: "Digitale nalatenschap."

"Digitale nalatenschap is alles wat je online achterlaat als je overlijdt, zoals je social media, e-mails, foto's en zelfs je Netflix- of Spotify-account. Niet alles wordt zomaar direct gewist, je digitale sporen blijven bestaan. Maar net zoals je fysieke eigendommen, kan je ook je digitale sporen doorgeven aan je erfgenamen."

Nadenken over wat er na je overlijden gebeurt, kan best zwaar voelen. Dat is heel normaal. Niemand hoeft hier dieper op in te gaan dan wat prettig voelt.

Vraag leerlingen wat ze nodig hebben om zich hier veilig bij te voelen en of er iemand is die dit als triggerend ervaart.

Geef aan dat nadenken over wat je (online) achterlaat, niet enkel gaat over afscheid nemen. Het helpt ook om te ontdekken wat echt belangrijk voor je is. "Denk aan je herinneringen, wie je bent en wat je met anderen deelt. Als je wilt, kun je hier straks iets over vertellen, maar alleen als dat goed voor jou voelt."

De basisafspraken:

- Niets is verkeerd of fout.
- Alle ideeën zijn welkom.
- We luisteren altijd naar elkaar.
- Durf ruimte in te nemen.
- Laat ruimte voor een ander.
- Val nooit iemand persoonlijk aan, maar blijf bij het onderwerp.
- Als je je ergens niet prettig bij voelt, geef je dit aan.

Doel

De leerlingen zijn bekend met het thema en het doel van de les.

Duur

10 minuten

Aanpak**Nalatenschaps Quiz – Klassikaal**

Doe de quiz uit **bijlage 1** met de klas.

Laat de jongeren hun hand opsteken bij het antwoord dat ze denken dat juist is.

Indien gewenst kan jij - of de leerlingen zelf - punten noteren.

Doel

De leerlingen testen hun voorkennis over digitale nalatenschap en vergroten hun kennis door actief deel te nemen aan een quiz.

Tip: Je kan de quiz in een digitale tool steken, zoals bijvoorbeeld Kahoot of Mentimeter. Indien te veel vragen, kies de vragen die je het meest bij het niveau van de klas vind passen.

10 minuten

Bekijken van de video-explainer over digitaal nalatenschap – Klassikaal

Bekijk met de klas de video van StampMedia: [Digitale nalatenschap: Wat laat jij online achter?](#) uit **bijlage 2**. Bespreek de video.

Voorbeeld vragen:

- Wat is je bijgebleven uit de video?
- Welk aspect van digitale nalatenschap voelt als belangrijk?
- Welk aspect van digitale nalatenschap voelt als minder belangrijk?

De leerlingen leren de basis kennen over digitaal nalatenschap.

20 minuten

Mediabronnen onderzoeken – Groepjes van 2 à 3

Verdeel de klas in kleine groepjes en geef elk groepje een mediabron over digitale nalatenschap. Elk groepje leest, bekijkt of beluistert (een deel van) de mediabron. Gebruik hiervoor **bijlage 3**.

Vragen voor het onderzoek:

- Wat is het standpunt of de boodschap van deze bron?
- Welke problemen of oplossingen bespreekt de bron?
- Welke digitale aspecten (privacy, toegang, rechten) komen aan bod?
- Welke tips of ervaringen uit de bron zou je meenemen in je eigen toekomstig online gedrag?

De leerlingen ontwikkelen een kritisch inzicht in digitale nalatenschap door mediabronnen te analyseren.

Duur**Aanpak****Doel**

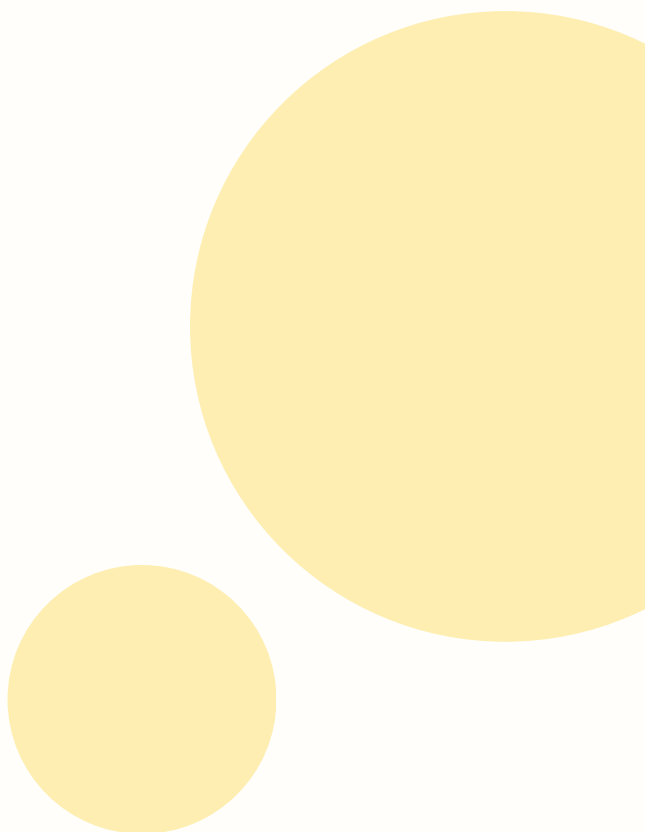
5 minuten

Reflectie – Klassikaal

Stel de leerlingen de volgende vragen:

- Welke dingen staan er online van mij die niet verloren mogen gaan?
- Zijn er dingen online waarvan ik liever niet wil dat anderen ze zien?
- Hoe bewust ben ik van mijn privacy online?
- Zou ik in de toekomst anders omgaan met wat ik online deel? Waarom wel of niet?

De leerlingen reflecteren op hun online aanwezigheid en ontwikkelen een kritisch inzicht in hoe ze in de toekomst met hun digitale voetprint willen omgaan.

Lesvoorbereiding

Deel 2

Duur

Aanpak

5 minuten

Leerlingen reflecteren op de vorige les - Klassikaal

Bespreek met de leerlingen welke inzichten ze meenemen uit de vorige les:

- Wat is jou het meeste bijgebleven?
- Wat heb je geleerd?
- Was je online gedrag na deze les anders dan voor de les?

Doel

De leerlingen reflecteren over de verworven kennis en meningen

10 minuten

Digitale Herinneringen – Individueel

Laat leerlingen nadenken over welk digitaal aspect van hun leven ze zouden willen dat hun vrienden of familie herinneren.

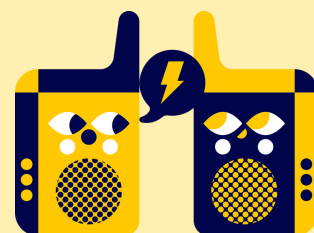
Bijvoorbeeld:

- Een Instagram-post die veel voor hen betekent.
- Een favoriete Spotify-playlist.
- Een bijzondere chat met vrienden.
- Een foto die ze graag willen nalaten.

Ze maken een herinneringsmap, gebruik hiervoor **bijlage 4**.

Laat leerlingen hun herinneringsmap in duo's bespreken of aan de groep presenteren.

De leerlingen reflecteren op de digitale aspecten van hun leven, waarbij ze hun keuze van wat belangrijk is delen met anderen.

20 minuten

Casussen bespreken - Groepjes van 2 à 3

In **bijlage 5** vind je verschillende casussen met betrekking tot digitale nalatenschap. Verdeel de klas in groepjes en geef elke groep een casus naar keuze.

Benadruk dat deze casussen gaan over de dood en het nadenken hierover. Als dit voor sommige leerlingen onprettig is of als een trigger voelt, kunnen ze dat aangeven.

Bespreek daarna klassikaal de bevindingen aan de hand van de opgegeven vragen bij de casussen.

De leerlingen verdiepen hun begrip van digitale nalatenschap door het bespreken van van casussen. Hierdoor krijgen ze inzicht in de mogelijke gevolgen en uitdagingen van het beheren van digitale eigendommen na overlijden.

Duur**Aanpak****Doel**

15 minuten

Denk na over je eigen digitale nalatenschap – Individueel

De leerlingen denken na over een stappenplan om hun eigen digitale nalatenschap te regelen. Ze schrijven deze uit en gebruiken hiervoor **bijlage 6**.

Bespreek de stappen klassikaal. De leerlingen kunnen, als ze dat willen, vertellen wat ze bij de stappen hebben opgeschreven. Dit is persoonlijk, dus hou rekening met de privacy van de leerlingen.

De leerlingen ontwikkelen een persoonlijk stappenplan voor het beheren van hun digitale nalatenschap. Hierbij denken ze bewust na over privacy, toegankelijkheid en persoonlijke voorkeuren.

Tip: Gebruik het stappenplan van de campagne 'Data na de dood' als kapstok.

10 minuten

Nabespreking – Klassikaal (Focus op veiligheid)

Ervaring bespreken:

- Hoe voelde het om over een thema zoals digitale nalatenschap te praten?
- Hoe voelde het om over een persoonlijk thema's als dit je mening te delen?
- Zou je nu dingen anders doen met betrekking tot je digitale nalatenschap?

Belang van veiligheid:

- Waarom is het belangrijk om zowel in de klas als online veilig om te gaan met persoonlijke informatie?

Afsluiting:

- Wat nemen jullie mee uit deze les om jezelf of je gegevens online beter te beschermen?

Bedank de leerlingen voor hun respectvolle deelname.

De leerlingen reflecteren op hoe veilig zij zich voelden tijdens de les en begrijpen het belang van veiligheid, zowel in gesprekken over gevoelige onderwerpen als in het omgaan met hun eigen digitale nalatenschap.

